Inbreng eerste termijn LPF Westland.
Begrotingsbehandeling 2026

Voorzitter,

Vandaag staan wij stil bij de behandeling van de begroting 2027-2030 i.c.m. het collegewerkplan 2026-2030. De eerste begroting van het college dat in juni is geïnstalleerd. Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de verkiezingen in maart, de eerste gesprekken met de aangestelde verkenners, rapport van de verkenners met de bekende uitkomst, aanstelling formateur, gesprekken met de formateur, heldere uitkomst, aanstelling informateurs, weer gesprekken en uiteindelijk na een serie goede gesprekken en onderhandelingen een nieuwe coalitie.

Het is altijd weer een bijzonder proces om coalitievorming, begroting en CWP te realiseren. Als eerste ook dank aan de ambtelijke organisatie die bij al deze processen nauw betrokken is en dank aan het college voor de vertaling van het coalitieakkoord "Samen vooruit, met lef en vertrouwen" in het collegewerkplan en de begroting 2027-2030.

Als wij om ons heen kijken in de wereld zien wij een beeld van heel veel onzekerheden die gevoed wordt door allerlei mensen en machten die vooral uit zijn op eigen gewin en belang lijkt het. Oorlog, klimaat, energiecrisis, geen mens ziet door de bomen het bos niet meer met alles wat op ons afgevuurd wordt. Al deze zaken hebben ook invloed op ons dagelijkse leven en daar moeten wij als gemeenteraad op inspelen.

Terug naar Westland lijkt het soms ook dat het meer gaat om het eigen belang dan het algemeen belang van Westland en haar inwoners. In de afgelopen jaren hebben wij een college gezien wat met onderlinge strijd van de coalitiepartijen weinig tot geen resultaat wist neer te zetten. Het leek soms net de wereldpolitiek! Zonder onderling vertrouwen kan je niet samenwerken en loopt het vast. Uiteraard heeft iedere partij zijn speerpunten maar, als coalitiepartijen geef je het college vertrouwen en proberen zij dat om te zetten in daden. Als dit onmogelijk wordt gemaakt door de partijen bereik je dus niets en maakt je geen of juist verkeerde keuzes. Als een college haar werk niet goed kan uitvoeren heeft dat ook uitstraling op de organisatie en dat is funest voor de gemeente en haar inwoners.

Terugkijkend op afgelopen jaar kunnen wij als LPF Westland zeggen dat wij trots zijn op wat wij met onze coalitiepartners hebben bereikt en nu vertaald wordt door het college in een CWP en begroting. Vanaf de start vol vertrouwen in elkaar de onderhandelingen gevoerd met open blik en ruimte voor ieder zijn of haar inbreng en daarbij ook de belangen van de partijen in meewegen. Voor een stabiele combinatie moet je elkaar vertrouwen en respecteren maar vooral elkaar ook weten te vinden op de moeilijke dossiers. Daarnaast is het ook van groot belang om een goede samenwerking met alle raadsfracties te onderhouden.

Voor ons ligt uw collegewerkprogramma met de begroting met de titel Samen vooruit met lef en vertrouwen. Geen dichtgetimmerd CWP maar een richtinggevend document met een duidelijke koers met ambities. Een koers met ambities, maar wel een waar ook ruimte is om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en inzichten. Een wereld die voortdurend veranderd vraag om een college wat hierop in kan spelen en de Raad hierin moet meenemen. De komende jaren hebben wij een belangrijke taak om richting te geven aan de toekomst van Westland op vele gebieden. Waar staat de glastuinbouw over 5, 10 en 20 jaar dit i.c.m. met alle andere bedrijvigheid. Hoe gaan wij zorgen voor voldoende woningen voor alle doelgroepen en hoe geven wij vorm aan onze bereikbaarheid en mobiliteit. Veel van deze punten zijn samengevat in de zeven bestuurlijke pijlers.

Voor LPF Westland is het zorgen voor woningen of woonruimte een van de belangrijkste punten waar Westland komende jaren stappen in moet maken. Het is dan belangrijk dat hierbij oog is voor alle doelgroepen maar met name voor starters – jongeren maar ook de groep senioren. Om bij de groep senioren te beginnen is het belangrijk om in de diversen bouwprojecten rekening te houden met specifieke woningen voor senioren met een beperkt inkomen. Diversen initiatieven voor woongroepen voor senioren zijn in het Westland actief en van belang is om te zien waar deze geholpen kunnen worden voor de realisatie van hun plannen. Belangrijk is wel dat deze groepen zich bewust zijn van het feit dat de gemeente geen ontwikkelaar is en zijzelf het project moeten oppakken en invullen. Daar waar senioren doorstromen geeft dat weer ruimte op de woningmarkt omdat veelal een eengezinswoning vrijkomt.
Graag horen wij van het college met welke partijen er wordt gesproken als het gaat om seniorenwoningen en de stand van zaken.

Hoe lastig ook in deze tijd is het wel van groot belang dat er ook betaalbare woningen worden gerealiseerd. Met een Nationale hypotheek garantie van 500.000 euro ziet iedereen dat betaalbaar een zeer rekbaar begrip is geworden. Het toepassen van de starterslening of het WoonInvesteringsFonds kunnen daarbij belangrijke hulpmiddelen zijn. Veel jongeren en starters hebben geen probleem om in een wat kleinere woning te starten om na een aantal jaren weer te kunnen doorstromen. Om doorstroming te bevorderen is van belang dat de woningcorporaties ook in gesprek gaan met hun huurders om te zien waar doorstroming mogelijkheden biedt. Wij horen graag van het college wat zij hierin kunnen betekenen?

Naast genoemde doelgroepen zijn er nog diversen groepen bijzondere groepen met hun woonproblematiek Wij zien dat op het gebied van de arbeidsmigranten huisvesting dat er meer glastuinbouwbedrijven zijn die woonunits willen bouwen voor hun medewerkers. Onze fractie geeft dit al heel lang aan en het is van groot belang dat de gemeente hier proactief aan meewerkt. Wij moeten voorkomen dat wij plannen en ambities verwarren met daadwerkelijk beschikbare huisvesting. Ondernemers die verantwoordelijkheid nemen voor de huisvesting van hun medewerkers moeten kunnen rekenen op duidelijkheid en een voortvarende behandeling.

Wat betreft de plaatsing van statushouders is, door de afgesloten overeenkomst met andere partijen en duidelijke koers gekozen om de Carlton locatie te verbouwen en de exploitatie in eigen hand te nemen wat moet leiden tot een aanzienlijk besparing op de kosten. Daarnaast wordt Tiendweg 30 in gebruik genomen voor de huisvesting van statushouders zodat dit niet ten koste gaat van sociale huurwoningen. Wij ondersteunen deze aanpak, maar vinden het belangrijk dat de financiële voordelen ook daadwerkelijk inzichtelijk worden gemaakt. Wij willen daarom van het college weten welke investeringskosten, exploitatiekosten en verwachte besparingen hiermee gemoeid zijn. Uiteindelijk moet de raad kunnen vaststellen of deze aanpak daadwerkelijk voordeliger en toekomstbestendiger is. Dit geeft ook een transparant inzicht voor onze inwoners.

Bij al deze genoemde zaken op gebied van woonplannen is het van belang om met alle betrokken partijen een goed overleg en strakke afspraken te maken. Daarbij is het ook van groot belang om waar dat speelt ook het gesprek met de buurt goed en tijdig te organiseren. De ervaring leert dat het betrekken van alle partijen samen zeer waardevol is.

Met alle plannen op gebied van woningbouw is er ook ruimte nodig voor ondernemers. Niet alleen de glastuinbouw is hierbij zeer belangrijk voor Westland maar ook alle toeleveranciers in de breedste zin van het woord maar ook alle ondernemers in de dorpskernen. Een vitale dorpskern is belangrijk voor onze inwoners en het is daarom belangrijk om, waar mogelijk ook een breed winkelaanbod te hebben zodat inwoners in hun eigen dorp terecht kunnen voor hun boodschappen.

Alle woningbouwplannen in de diversen kernen welke al lange tijden lopen laten zien dat er niet altijd de juiste woningen worden gebouwd waar juist grote vraag naar is. Vaak komt dit door keuze uit het verleden waarbij bouwafspraken zijn gemaakt die in de huidige tijd niet altijd passend zijn. Daarom is het van groot belang om bij nieuwe ontwikkelingen veel beter inzicht te krijgen in waar echt behoefte aan is. Dat is zeker geen eenvoudige opdracht omdat voorbereiding van woningbouwprojecten vaak een kwestie is van vele jaren maar, wij verwachten dat het college daar komende jaren veel meer nadruk op zal leggen. Wij horen graag van het college of zij dit zullen meenemen in nieuwe bouwplannen.
Bij alle ontwikkelingen in het Westland is het belangrijk dat er ruimte is voor nieuwe initiatieven en zien wij dat er meer aandacht is voor de Omgevingstafel om dit instrument naar een hoger niveau te brengen. Van belang is ook om meer inzicht te geven over de initiatieven die worden voorgelegd om ook helder te hebben waarom sommige initiatieven worden afgewezen. Als gemeenteraad horen wij meestal achteraf dat een initiatief niet haalbaar is gebleken maar is de reden voor afwijzing niet altijd goed in beeld.

Wat betreft de grote projecten zoals de ontwikkeling van Flora Campus zullen wij als LPF Westland kritisch blijven volgen. De risico’s bij dergelijke grote ontwikkelingen zijn groot en door de lange doorloop zijn hier een veelvoud aan momenten of externe ontwikkeling die vragen om scherp te zijn om tijdig bij te sturen. Wij verwachten ook van het college dat zij alle ontwikkelingen in het voorgenomen programma maar zeker ook de financiën zeer nauwgezet in beeld hebben en de raad op de hoogte houdt van alle zaken.

De ontwikkeling van Flora Campus is voortgekomen uit o.a. onze unieke positie met als grote gemene deler de glastuinbouw, onze belangrijkste economische motor. Voor de komende periode is het van groot belang om op korte termijn te komen met het maken van een glastuinbouwvisie van waar wij als Westland en glastuinbouw willen staan over 10 of 20 jaar. Heel lang heeft de glastuinbouw zich altijd weer opnieuw op de kaart gezet maar de bedreigingen worden wel steeds groter. Of dat nu gaat om de ruimtelijke vraag, reconstructie, gewasbescherming, energievraagstuk maar ook een verhoging van de BTW op bloemen en planten en de daarbij de zeer kritisch houding van diversen partijen op de glastuinbouw maken het allemaal niet eenvoudig. Tel daarbij ook de laatste ontwikkeling op bij Royal Flora Holland met het verdwijnen van klok dan komt de positie van Westland als belangrijk handelspartner wel onder grote druk te staan. Wij zullen hier als gemeente zeer scherp op moeten zijn dat dergelijke ongewenste ontwikkelingen ten koste gaat van onze unieke positie. Ook internationaal wordt er hard gewerkt aan het opzetten van glastuinbouwareaal en als Westland en Westlandse bedrijven werken wij daar ook aan mee. Voor de wereldvoedselproductie is het ook van belang om onze kennis te gebruiken en te delen. Nergens in de wereld wordt er zoveel product per m2 geproduceerd dan in ons land en dat kan een grote bijdrage leveren aan de voedselproductie voor de wereld. Dit is naast het gebruiken van kansen ook een bedreiging voor onze eigen unieke positie Als wij onze positie van glastuinbouwhoofdstad van de wereld willen behouden zullen wij heel hard moeten werken om van alle bedreigingen weer nieuwe kansen te maken. Doen wij dit niet dan staan wij over 30-40 jaar in de geschiedenisboeken!

Voor alle ontwikkelingen in Westland geldt dat de mobiliteit een zeer belangrijke factor is. Bereikbaarheid met welk vervoermiddel dan ook is van groot belang. Het wordt steeds drukker in Westland en dat vraagt om keuzes en investeringen in onze infrastructuur. Hoe blijven wij bereikbaar en welke opties zijn daarbij in beeld. Alleen maar meer asfalt is geen optie, maar belangrijk is wel een ontwikkeling als de verbreding van de Wippolderlaan N211, maar ook de diversen wegen vanuit de kernen naar de A20 of de N223 via De Lier naar de A4 zijn van groot belang voor onze bereikbaarheid. Omdat de afstanden in Westland relatief kort zijn, wordt er ook veel gebruik gemaakt van de fiets. Dit vraagt om goede en veilige fietspaden in de kernen, denk aan de school en thuis routes maar ook juist de verbindingen tussen de kernen en steden rondom Westland. Dit vraagt om creatief denken en zoeken naar oplossingen rekening houdend met de

diversen weggebruikers. Daarnaast is het van belang om ook het Openbaar Vervoer te verbeteren. Westland heeft op dit moment alleen OV in de vorm van de busverbindingen en dat is verre van optimaal. Vraag en aanbod zijn lang niet altijd passend, maar daarbij zijn wij wel afhankelijk van de MRDH. Voor een belangrijk deel zijn wij hierbij afhankelijk van de MRDH en de afspraken binnen de concessie Haaglanden Streek. Dat ontslaat ons als gemeente echter niet van de verantwoordelijkheid om actief op te komen voor de belangen van onze inwoners. Daarom zullen wij in overleg met de MRDH en gebruikers moeten kijken naar nieuwe mogelijkheden voor de toekomst. De nieuwe openbaarvervoersconcessie van de MRDH moet daar een antwoord op gaan geven.

In alle waan van de dag willen wij ook als gemeente dat wij een aantrekkelijke plek zijn om te wonen, werken, recreëren, leven, leren, sporten, relaxen, opgroeien en oud worden. Om al deze zaken goed in te vullen in ons drukke en volle Westland moeten wij plannen maken die passen in onze omgeving en ook passen bij onze inwoners. Wij hebben met heel veel zaken rekening te houden die ons vanuit de Overheid worden opgelegd of met zaken die ons door de natuur worden opgelegd. Een land met meer regels dan inwoners vraagt om creativiteit om dat allemaal in te passen en het voor onze inwoners ook allemaal passend te maken.

Iedere dorp heeft zijn eigen karakter en dat is vanuit het verleden zo ontstaan. Belangrijk is dat dit ook behouden blijft met passende voorzieningen zoals scholen en sportvoorzieningen, maar ook aandacht voor groen in de wijken. Tijdige inspelen op de groei van de diversen kernen om de juiste voorzieningen ook te realiseren. Wij hebben in het verleden gezien dat dit op het gebied van de scholen niet altijd is gelukt en dat moeten wij voorkomen. Ook wat betreft de sportfaciliteiten moeten wij willen investeren om zowel jong als oud de mogelijkheden te geven die nodig zijn. Wij moeten wel rekening houden dat niet altijd alles gerealiseerd kan worden en dat keuzes noodzakelijk zijn. Wij moeten op korte termijn serieus kijken naar bv. onze zwembaden wat wij daarmee willen doen en wat is toekomstbestendig en wat mag dat kosten. Het vooral tijdig investeren in voorzieningen is van groot belang en daarom is het belangrijk om nu een inzicht op te maken in wat is nodig, wat willen wij behouden en waar moeten keuzes gemaakt worden in de komende 10 jaar.

Al eerder genoemd hebben wij niet alleen met wet- en regelgeving te maken vanuit de Overheid maar ook met natuurwetten. Zolang deze aardbol draait, heeft het te maken met veranderingen in het klimaat. Daar kunnen wij met elkaar van alles van vinden en denken dat klimaat maakbaar is maar niets is minder waar. Waar wij wel invloed op hebben is hoe gaan wij om met gewijzigde weersomstandigheden. Als er een land in de wereld is, dat weet wat dit betekend zijn wij dat wel. Met een groot deel van ons land beneden zeeniveau kunnen wij toch heel goed functioneren. Waar wij dus aan moeten werken is dat wij droge voeten houden, maar ook water weten vast te houden waar nodig. Zie wat er afgelopen zomer gebeurde waarbij door een tekort aan regenwater de glastuinbouw in grote problemen dreigde te geraken door een besluit van het Waterschap met een verbod op het gebruik van oppervlaktewater. Dit vraagt veel van bestuurlijk Nederland om hier beter op in te spelen. Dit vraagt een gemeente die de handschoen oppakt om met betrokken partijen te overleggen over passende maatregelen. Wij verwachten daarom dat het college hierover structureel in gesprek gaat met Delfland, Glastuinbouw Nederland, ondernemers en andere betrokken partijen. Daarbij willen wij niet alleen praten over de problemen van vandaag, maar vooral werken aan maatregelen die herhaling in de toekomst zoveel mogelijk voorkomen.

Wat betreft het klimaat moeten wij onze inwoners ook meer betrekken bij de maatregelen die nodig zijn om in te spelen op de veranderende omstandigheden. Meer groen in de wijk, betrek inwoners bij een stukje invulling en onderhoud, zorg voor informatie over een groene tuin, maak bewoners enthousiast om hieraan mee te werken. Al jarenlang geeft LPF Westland aan om te starten met voorlichting over een klimaatvriendelijke tuin bij nieuwbouwprojecten. Begin bij het begin!! Wij weten dat er in

het college wethouders zijn die lyrisch kunnen zijn over het groen in eigen woonomgeving en dat met de buurt in stand houden. Uiteindelijk is het niet alleen de gemeente die wat moet doen maar ook haar inwoners. Dit kan ook de cohesie met de gehele buurt versterken.
Deze cohesie hebben wij ook nodig om de dorpen levendig te houden en daarbij zijn ook de feestweken in de dorpen van groot belang. Als gemeente moeten wij hier heel zuinig op zijn en stimuleren om dit in stand te houden. Natuurlijk hebben wij hier regels voor en dat is ook nodig maar maatwerk per kern of organisatie is een noodzaak. Het is heel mooi om te zien dat in een aantal dorpen de organisaties weer zijn opgestart met nieuwe mensen en er een mooi feest van maken. Dit vraagt vanuit de gemeente een passend beleid, maar heel belangrijk kijk met een organisatie mee en dat betekent soms gewoon iets uitproberen en later evalueren maar niet gelijk met maatregelen zaken afkappen. Wij moeten hier als Westland heel zuinig op zijn.

Een belangrijk aspect als het gaat om leefomgeving en milieu is de inzameling van ons afval en wat doen wij ermee. Na de invoering van gescheiden inzameling van PMD in de gele zakken is er heel veel tegenwerking geweest en heeft dit weer geleid tot het gemak van alles in één bak. Dit heeft er weer toe geleid dat wij veel te veel kilogrammen via de grijze bak afvoeren wat veel geld kost en in de toekomst alleen maar veel meer gaat kosten. Veel mensen hebben in de periode met de gele zakken wel gezien welke mogelijkheden er zijn op gebied van recycling en dat dit loont. Helaas is hier in een verbeterde vorm van gescheiden inzamelen geen vervolg aangegeven. Wij zullen in deze collegeperiode echt nieuw beleid moeten maken en invoeren om de kosten van onze afvalverwerking te beperken. LPF Westland vindt dat inwoners recht hebben op een afvalbeleid dat begrijpelijk, uitvoerbaar en betaalbaar is. In overleg met HVC zullen wij hier snel op moeten gaan inzetten want onze Overheid denk alleen maar aan dwingende maatregelen in de vorm van mogelijke verdubbeling van de heffingen.

Soms denk je “gaat het dan niet goed”, nee, zeker niet, maar als LPF Westland zie je dat er zaken beter kunnen. Westlanders klagen soms makkelijk, maar zijn ook bereid de schouders eronder te zetten. Kijk naar de fantastische acties voor de goede doelen, zonder andere tekort te doen, maar een Team Westland of ALS Westland is toch heel bijzonder. Bedragen die hier opgehaald worden zijn mega en krijgen ook vaak een bestemming in onze eigen omgeving. Super is dat. Maar er zijn vele zaken die wij met elkaar beter kunnen doen. Zorg voor onze omgeving, zorg voor onze inwoners, iedereen hoort erbij en kan en mag meedoen, maar het mag ook gezegd worden dat je ook mee moet doen. Leven in een samenleving als Westland is niet geheel vrijblijvend en daar moeten wij met zijn allen wat van maken. Als politiek hebben wij de plicht om ons hier hard voor te maken.

Dit kunnen wij de komende jaren doen door samen vooruit te gaan, lef te tonen met vertrouwen in elkaar.

Tot zover onze eerste termijn.

Peter Voskamp
LPF Westland.